

השוחרט פרק שני חולין

לה.

עין משפט נר מצוה

צה א מיי פ"ג מהל
שאר אבות הטומאה
הלכה א:
צו ב מיי שם הל"ב:
צו ג מיי שם פ"ג הל"א
ופיי מהלכות מעמאל
משכב ומשכב הלכה א:
צה ד מיי פ"ג מהל
שאר אבות הטומאה
הלכה א:
צו ה מיי שם ופ"ג שם
הלכה ד:

שיטה מקובצת

א דאמרינן בפי בתרא
דיומא אל תטמאו בהם:
ואי מדר' יונתן וכו':
א הוא דמייחנן לה והיא
גופה: ד וקס"ד דכ"ש
חולין: ט והא דאמרינן בפי
ב"ש גבי והבשר לרבות:
ו גיל דהאי מקשה סבר
דטעמא דהאוכל שלישי
הוי שני משום דכיון:

רבינו גרשום

אסור לאכול ומותר ליגע.
כלומר אסור לאכול תרומה
ומותר ליגע: אלא קודש
מקודש בלבד. כלומר אם
אכל שלישי של קדש
משום מדרס לפרושים.
כלומר טעמא לחכמים
בבגדים שהן מושב חוב:

דליכא כוים צנדי אכילת פרס. דחיוז אוכל תרומה צנומאלת הגוף
לא הוי אלא צנדי ואין שום אכילה כשיעור מנטרפת צין כוים דכל
אסורין וצין ככותבת ליה"כ אם שהה מתחלת אכילת השיעור ועד
סופה יותר מכדי אכילת פרס שכן נמנה תורה שיעור לשהיית אכילה

צנדי המנוגע שהקפידה תורה צנומה
צו שיעור אכילה לטמא צנדים ואותה
אכילה נשתערה צנדי ככר של עירוב
והיא ד' צינים וצנוז הדמעה תכלי
תרומה מועטין וכי אכיל מן המקפה
פרס לא אכל מן התכלין כוים עד
דאכל מן המקפה טפי מאכילת פרס
וצנדי לא מנטרף כוים ואין כאן
אכילת תרומה צנומאלת אכל ראשון
ושני אין נאכל צנוז הדמעה דאפילו
צחולין מהני שני (א) ועוד דשני פסיל
ליה לתרומה דפתילא ציה מן שמעת.
וקשיא לי מ"מ היכי ספינן ליה מידי
דפסיל לגופיה לתרומה והא מוחזר
הוא מלפסול את גופו דאמרינן אצפ"ח
דיומא (דף פ:) אל טעמא צוהם
ונטמאתם (בס) מכאן לטומאת גוייה
דאורייתא ואפילו למ"ד דרצנן אסורא
מיהא איכא ועוד לישנא דהש"ס
דפרין (גד) ספינן ליה מידי דפסיל ליה
לגופיה משמע דלאו מתכלי תרומה
פריך אלא מדספינן ליה שלישי של
חולין. ונ"ל דצחולין גרידא קאי רישא
דמתניתין הראשון שצחולין כו'
והשלישי נאכל אפילו הוא נזיד הדמעה
ונגע בשני לטומאה וה"ל שני שלישי

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה דליכא כוים
וכי דלפי צחולין מהני
שני. ר"ז פ"י כשנעשו על
טהרת תרומה: (ב) ד"ה
אלא וכו' דעבדי: (ג) תוס'
ד"ה האוכל וכו' אכל אוכל
שלישי: (ד) ד"ה אין לך וכו'
לך חזן דפסיק דפסחים ממות
ואפי' רבי חיאל בר אבה
אמר ד' ויחזן דפליג:

הגהות מהר"ב

(א) ה"ה האוכל וכו'.
דהאוכל חמור ממגע
הוא. ר"ז עין מהש"ס
מהדורה בתרא אסור
האמת ודלא כחמור מהר"ם
שם: (ב) בא"ד היט אף
לחולין שנעשו על טהרת
הקדש. ר"ז עין מהש"ס
מהדורה בתרא והוא שם
שלא במקומו:

מוסר רש"י

האוכל שלישי של
תרומה עצמה. וי"ש
שלישי של חולין אסור
על טהרת תרומה. אסור
לאכול ומותר ליגע.
בתרומה, דלשני נעשה גופו
אלה שלישי כמו המאכל
שאלו אסור לאכול תרומה
אבל מותר ליגע בתרומה
(צו). מדרס. אב הטומאה
לטמא אדם וכלים כמדרס
הזב שטמא אדם וכלים
בכתיב (ויקרא טו) ואש
אשר יגע במשכו יכנס
בגדיה לפרושיה. לאומל
חולין צטהרה (ויגיה יח)
כלומר כשם שמדרס טמא
אדם ובגדיו כך צנדי שם
האין מדרס לפרושים (דה)
אבל כאלו לא שטמה, גורו
דל. לאוכלי תרומה.
הניס, וכל אלו מעלות
מדברי פוסקים שאמרו
שאין שמת טעמן על
אלו חשבה שמתה אכל
אלו, ומתוך שהן אלו אכל
אלו כאלו לא שטמה, גורו
בין בצנדיהן שמה ישבה
בין אשמו מה והיי הן
מדרס הנדה (ויגיה שס).

אבל תרומה בניגיעה נמי אסור. אע"ג דאין עושה רציעי ה"א
דאסור ליגע דגורין שלא יבא לאכול: האובל שרשישי
ש' חולין שנעשו על טהרת הקדש טהור לאובל בקדש. כמו שאינו
עושה רציעי והא דנקט אוכל ולא נקט מגע שאינו עושה רציעי
אם נגע בקדש צנומאל נקט א' דהאוכל

דליכא כוים צנדי בכדי אכילת פרס (א) וינתן
אמר רבי האוכל שלישי של תרומה עצמה
אסור לאכול ומותר ליגע ואיצטריך דעולא
ואיצטריך דרבי יונתן דאי מדעולא הוה
אמינא הני מילי בחולין שנעשו על טהרת
תרומה אבל תרומה בניגיעה נמי אסור
איצטריך דרבי יונתן ואי מדרבי יונתן הוה
אמינא הני מילי תרומה אבל חולין באכילה
נמי שרי צריכי יתיב רב יצחק בר שמואל בר
מרתא קמיה דר"ג ויתיב וקאמר האוכל
שלישי של חולין שנעשו על טהרת הקדש
טהור לאכול בקדש שאין לך דבר שעושה
רביעי בקדש אלא קדש מקודש בלבד
מתיב רמי בר חמא שלישי שני לקדש ואין
שני לתרומה בחולין שנעשו על טהרת
תרומה אמאי הא לאו קדש מקודש הוא א"ל
הנח לתרומה שטהרתה טומאה היא אצל
הקדש ומנא תימרא (ג) דתנן בגדי עם הארץ
מדרס לפרושיה בגדי פרושין מדרס לאוכלי
תרומה בגדי אוכלי תרומה מדרס לקדש
אמר רבא מדרסות קאמרת שאני מדרסות
שמא

חמור ממגע דהא אוכל את שלישי
הוי שני לקדש וא"ת לענין מאי הוי
שלישי כיון דאוכלו הוי טהור אפילו
לאכול בקדש וגם אם נגע בקדש אינו
עושה רציעי ונראה דנ"מ לכי הא
דמתנן (דמניא) דפרק קמא דטהרות
השרץ מטמא ששה ופוסל אחד
בקדש צנדיא קדש אמרו בקדש מקודש
כמו חלות תודה ורקיקי נזיר שנשחט
עליהן הזבח והמנחות שקדשו בכלי
אכל חלות תודה ורקיקי נזיר שלא
נשחט עליהם הזבח ומנחות שלא
קדשו בכלי אינן לא קדש ולא כחולין
אלא הרי הן כתרומה והשרץ מטמא
בהן שנים ופוסל אחד והשחט לענין
זה יש בהן שלישי דשזב אין שומעין
עליהם הזבח ואין מקדשין המנחות
בכלי דמו ללא חזו לקדושת הגוף וא"ת
רבי יצחק כמאן לא כר"א ולא כרבי
יהושע דלרצה צר צר חנה לרבי
יהושע אין צהן שלישי כלל ולעולם
הא דקאמר רבי יהושע שלישי שני
לקדש איינין אף לחולין שנעשו על
טהרת הקדש אי כר"א הא אמר
שלישי שלישי וי"ל דקסבר רבי

יצחק דר"א ורבי יהושע לא איירו אלא שלישי של חולין שנעשו
על טהרת תרומה שטהרתה טומאה היא אלא הקדש אכל
(א) אוכלין שלישי של חולין שנעשו על טהרת הקדש טהור
לאכול בקדש וא"ת תקשה דמתניתין דטהרות לרבי יצחק דקתני
שלישי צנתרומה פוסל ופירשתי לעיל דאירי צנעשה על טהרת הקדש
וי"ל דמסקינן תנאי היא:
אין לך דבר בו אלא קדש מקודש בלבד. מה שפירש
צנומאל רציעי בקדש מעלה דרצנן היא מוקדמי לה
צה' מעלות אחרונות צנומאל בקדש דאמר התם דלית להו דררא
דטומאה דאורייתא אין נראה דהא חשיב נמי צה' מעלות אחרונות
כלי מנטרף מה שצטרכו לקדש וצירוף הוי דאורייתא לרבי (א) יונתן
דספ"ק דפסחים (דף ע"ג) ואפילו רבי חיאל בר אבה דפליג עליה
התם ואמר צירוף דרצנן הוא הא איהו מוקי לה כר"ע ור"ע ס"ל שלישי
צחולין דאורייתא וא"כ רציעי בקדש נמי דאורייתא דקרי כאן והצנר
אשר יגע בכל טעמא לא יאכל (א) והא דקרי רציעי בקדש (א) כל
שמה (דף ע"ג) מעלה בעלמא לאו משום דהוי מדרבי דהא צצח כפרמו
אוכל בקדשים קרי ליה נמי התם (א) מעלה אע"ג דהוי דאורייתא כדדרשינן
צהערל (יבמות ע"ד) וקאמר נמי התם דוהצנר לרבות עלים ולצונה הוי
מעלה ולקמן (דף ע"ג) מוכיח מנייה דחיצת הקדש דמשכרת דאורייתא
והא דאמר צב"א (א) (כל הפסולות) (ויבמות דף ע"ג) גבי והצנר לרבות
עלים ולצונה לפסולא בעלמא לאו פסולא בעלמא דרצנן אלא למימר
דלאו למלקות דלא יאכל מרבה ליה אלא ליפסל מהקרבן קאמר
דמקבל טומאה ועולם פסולה דאורייתא והא דאמר צפרק חומר
בקדש (מגינה דף כ"א) דה' אחרונות לית להו דררא דטומאה דאורייתא
ר"ח ל"ג דאורייתא ואפילו גרסינן דאורייתא ה"פ דכה"ג צחולין ליכא
דררא דטומאה דאורייתא דרחוק הוא מטומאה ומה שמדקדק צנומאל
בפסחים דלא משכח רציעי בקדש למ"ד טומאה שחקה לטמא אחרים
לאו דאורייתא ואין אוכל מטמא אוכל דהיאך יכול לצב לרבי רציעי
שרץ כלי וכלי אוכל ואוכל משקה הרי אין כאן אלא שלשה ואין זה
קושיא דמשכחת ליה שפיר ע"י עלים ולצונה ואע"ג דר"ל מציעי ליה
לקמן אי מהני חיצת הקדש למימני צה' ושני ההוא אמורא
דאמר בפסחים דאין אוכל מטמא אוכל סבר דמוזין צו ראשון ושני

מותר לאכול והא הכא כיון דנזיד הדמעה הוא י' על כרחיך
שנעשה על טהרת תרומה צעי למיכליה וה"ל חולין שנעשו
על טהרת תרומה ואי אמרת שלישי דידהו פסיל גופא לתרומה
ספינן ליה להאי כהן מידי דפסיל לגופיה ואמי למיכל תרומה
צנתריה. הגה לנזיד הדמעה דליכא כוים צנדי אכילת פרס הלך
לאו חולין שנעשו על טהרת תרומה הוא דאמאי קרית ליה צטהרת
תרומה משום צחולין דפתיכי ציה הנהו לית צה' כוים תרומה צנדי
אכילת פרס דמקפה הלך לא צעי למיכליהו צטהרת תרומה והו
להו חולין גרידי: אסור לאכול. צתרומה: ומוסר ליגע. והיינו נמי
כדעולא (גד) אלא דעולא איירי בשלישי צחולין שנעשו על טהרת תרומה
רבי יונתן (א) איירי בשלישי תרומה עצמה: ה"מ. דאמרינן נפסל
מלאכול דשמע אכל מותר ליגע היכא דשלישי שאכל הוה חולין אכל
תרומה לא ואי מדרבי (א) אלא קדש מקודש. א"כ היה
שלישי של קדש מקודש דהאי שלישי (א) עבדי רציעי בקדש מעלה היא
דרצנן דהא גבי מעלות דחומר בקדש קתני לה (מגינה דף כ"א) צה'
מעלות אחרונות דאמרינן התם (שם כ"א) לית להו דררא דטומאה
מדאורייתא וכי תקינו רצנן בשלישי דקדש מקודש הוא דתקון. ואע"ג
דמייתין לה צק"ו ממוסר כיוסרים לאו ק"ו דאורייתא הוא דהא
משלישי תרומה הוא דמייתין (א) והיא גופה לאו כתיבא צהדיא
ואסקמחא בעלמא הוא מדע דהא גבי מעלות תנייה וק"ו דכוותיה
אמרינן צנסכת סוטה צפרק כשם (דף כ"א) דאמרינן ק"ו מאוכל
הבא ממתנת טבול יוס דעבדי רציעי בקדש והוא גופיה לאו מכתב
כתיב ולא צק"ו אמי: קדש מקודש. קדש גמור שקדש גופו כגון צנר
קרצן וחלות התודה שנשחט הזבח עליהם ומנחות שקדשו בכלי אכל
שלישי של קדש המקודש צקדושת פה לא והכי מפרש צברייתא
דמסקת טהרות צפ"ק [ה"ד] וכיון דלא עבדי רציעי לא פסיל לגברא וקס"ד
צוכ"ש חולין שנעשו על טהרת תרומה: והא לאו קדש מקודש הוא.
וקפסיל ליה לגברא ואפילו שני נמי עבדי ליה: טומאה היא אכל
הקדש. ושלישי דידה מספקין ליה צצני לגבי קדש ומוס"ה פסיל
לגברא: מדרס לפרושיה. הרי הן אכל פרושין כמדרס הזב דטעמא
אדם והני נמי מטמו להו מדרצנן: פרושיה. אוכלי חולין צטהרה:
שמא

ור"ל סבר דאוכל מטמא אוכלי: בחולין שנעשו על טהרת תרומה ואמאי הא לאו קדש מקודש הוא.
שלישי שני הוי משום דכיון דלאו מזהר לשומרו מליטמא וליגע צצני איכא לנספוקי נמי דלמא נגע צראשון וסבר כעולא צצנעשו על טהרת הקדש נמי
שלישי שני מהאי טעמא ולית ליה דטהרתה של תרומה טומאה היא אלא קדש אלא שמיית תרומה חשיבא לשמירה אלא קדש ורבי יצחק משני דוקא
צשלישי הנעשה על טהרת תרומה הוי אוכלו שני דטהרתה טומאה היא אלא הקדש אכל שלישי הנעשה על טהרת הקדש הוי אוכלו טהור לאכול בקדש
כמו שאינו עושה רציעי ולדידיה תרומה טהורה נמי מטמאה קדש ולהכי קאמר מנא תימרא דממאי דשלישי שני אין להוכיח לפי סברת המקשה ומייתי:
מבגדי אוכלי תרומה מדרס לאוכלי קדש ואין נראה לו לחקן צין מדרסות פיירי ורבה משני דיש לחלק ולא חיישינן צפירי שמא נגע במדרס נ"ל:
שמא